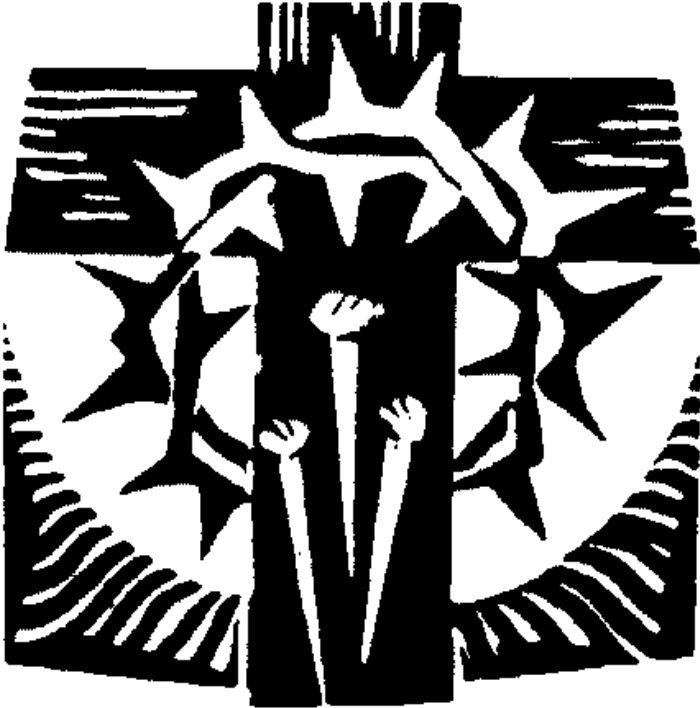

Orde van dienst voor de Goede Vrijdag

Voorganger: ds. Theo van Staalduine
Lectoren: Ineke van den Brink en Daphne van Haaren
Organist: Rien Kamphorst
Aanvang: 19.00 uur

Op Goede Vrijdag gedenken wij het lijden en de dood van Jezus voor onze redding. Het brengt ons tot stilte, boete en inkeer. Toch hoeven we niet 'verslagen' naar huis. Want de dood van Christus is geen mislukking, die later rechtgezet wordt door de opstanding. Het kruis van Christus, zijn vermogen mens te zijn tot in de diepste duisternis, dát is al overwinning. Het kruis is het bewijs van een liefde die sterker is dan al onze zonde en de dood. En daarom mag deze dag toch 'Goede' Vrijdag heten.

Orgelspel

Lied voor de dienst: NLB 576B: 1 en 3

1. O hoofd vol bloed en wonden,
bedekt met smaad en hoon,
o hoofd zo wreed geschonden,
uw kroon een doornenkroon,
o hoofd eens schoon en heerlijk
en stralend als de dag,
hoe lijdt Gij nu zo deerlijk!
Ik groet U vol ontzag.

3. O Heer uw smaad en wonden,
ja alles wat Gij duldt,
om mij is het, mijn zonden,
mijn schuld, mijn grote schuld.
O God ik ga verloren
om wat ik heb gedaan,
als Gij mij niet wilt horen.
Zie mij in liefde aan.

Welkom en toelichting bloemstuk

Wij zingen Psalm 130, tekst Nieuwe Psalm Berijming

1. Vanuit het diepste duister
vind ik geen uitweg, Heer.
Ik schreeuw om redding; luister,
geef aandacht, reageer.
U kent mijn hele leven,
mijn zondige gedrag.
Toch wilt U steeds vergeven.
Uw naam verdient ontzag!

2. Ik blijf de Heer verwachten,
mijn ziel ziet uit naar Hem.
Zijn woord vult mijn gedachten;
ik hunker naar zijn stem.
De Heer laat van zich horen,
blijf hopen, Israel!
Eens zal de morgen gloren
van redding en herstel.

Stilte

Votum en Groet

Gebed: Heer, onze God,
door nacht en ontij,
door dood en donker,
bent U uw volk voorgegaan.

Aan ons allen
wilt U zo een weg wijzen,
gunt U ons een bestemming,
brengt U ons leven terecht.

Zo hield uw Zoon vast aan U,
en hebt U HéM niet losgelaten.
Wanneer zullen wij dan
zijn spoor volgen,
zijn kruis opnemen
en een nieuw geluk,
een nieuw vertrouwen vinden?

Maak ons dan stil en aandachtig,
met de ogen en harten gericht op Hem,
de Koning die ons diende,
de Heer die zich met ons deelde.
In zijn Naam bidden wij, al onze dagen. Amen

LEZING VAN HET LIJDENSVERHAAL

Lezen: Lucas 22: 47-53 (Ineke)

De arrestatie in Getsemane

⁴⁷Terwijl Hij nog sprak, kwam er opeens een horde mensen aan. Voorop liep de man die Judas heette, een van de twaalf; hij ging naar Jezus toe om Hem te kussen. ⁴⁸Maar Jezus zei tegen hem: ‘Judas, lever je de Mensenzoon uit met een kus?’ ⁴⁹Toen degenen die bij Hem stonden zagen wat er ging gebeuren, vroegen ze: ‘Heer, zullen we er met het zwaard op los slaan?’ ⁵⁰En een van hen haalde uit naar de dienaar van de hogepriester en sloeg hem zijn rechteroor af. ⁵¹Maar Jezus zei: ‘Houd daarmee op!’ Hij raakte het oor aan en genas de man. ⁵²Tegen de hogepriesters en tempelwachters en de oudsten van het volk die op Hem afgekomen waren,

zei Hij: ‘U bent er met zwaarden en knuppels op uit getrokken om Mij te arresteren, alsof Ik een misdadiger ben!’⁵³Dagelijks was Ik bij u in de tempel, en toen hebt u geen vinger naar Me uitgestoken, maar dit is uw uur, nu toont de duisternis haar macht.’

Zingen: Gezang 177:1

Leer mij, o Heer, uw lijden recht betrachten,
in deze zee verzinken mijn gedachten:
o liefde die, om zondaars te bevrijden,
zo zwaar moest lijden.

Lezen: Lucas 22: 54-62 (Daphne)

Petrus verloochent Jezus

⁵⁴Ze grepen Hem vast en voerden Hem weg, en brachten Hem naar het huis van de hogepriester. Petrus volgde hen op een afstand. ⁵⁵Ze staken een vuur aan midden op de binnenplaats en gingen eromheen zitten; Petrus voegde zich bij hen. ⁵⁶Een dienstmeisje zag hem bij het vuur zitten, keek hem strak aan en zei: ‘Die man hoorde er ook bij!’ ⁵⁷Maar hij ontkende het: ‘Mens, ik ken Hem niet eens!’ ⁵⁸Even later merkte een ander hem op en zei: ‘Jij bent ook een van hen!’ Maar Petrus zei: ‘Welnee man, helemaal niet.’ ⁵⁹En ongeveer een uur later zei nog iemand met grote stelligheid: ‘Zeker, die man was ook in zijn gezelschap, hij komt immers ook uit Galilea.’ ⁶⁰Maar Petrus zei: ‘Ik weet niet waar je het over hebt.’ En op datzelfde moment, terwijl hij nog sprak, kraaide er een haan. ⁶¹De Heer draaide zich om en keek Petrus aan, en toen herinnerde Petrus zich de woorden van de Heer: ‘Nog voor vannacht de haan gekraaid heeft zul je Mij driemaal verloochenen.’ ⁶²Hij ging naar buiten en huilde bitter.

Zingen: Gezang 177:2

’k Zie U, God zelf, in eeuwigheid geprezen,
tot in de dood als mens gehoorzaam wezen,
in onze plaats gemarteld en geslagen,
de zonde dragen.

Lezen: Lucas 22: 63-71 (Ineke)

Jezus voor de Raad

⁶³De mannen die Jezus gevangenhielden, dreven de spot met Hem en geselden Hem. ⁶⁴Ze blinddoekten Hem en zeiden: ‘Profeteer nu maar, wie is het die Je geslagen heeft?’ ⁶⁵En ze zeiden nog tal van andere lasterlijke dingen tegen Hem. ⁶⁶Toen het dag werd, kwam de raad van oudsten van het volk bijeen, hogepriesters zowel als schriftgeleerden, en ze leidden Hem voor in hun raadszitting. ⁶⁷Ze zeiden: ‘Als U de messias bent, zeg het ons dan.’ Maar Jezus antwoordde: ‘Als Ik het u zeg, gelooft u Mij toch niet. ⁶⁸En als Ik een vraag stel, antwoordt u niet. ⁶⁹Maar vanaf nu zal de Mensenzoon gezeten zijn aan de rechterhand van God, de Machtige.’ ⁷⁰Toen zeiden allen: ‘U bent dus de Zoon van God?’ Hij antwoordde: ‘U zegt dat Ik het ben.’ ⁷¹Ze zeiden: ‘Waarvoor hebben we nog getuigenverklaringen nodig? We hebben het immers zelf uit zijn eigen mond gehoord!’

Zingen: Gezang 177:3

O allerheiligst, onuitspreeklijk wonder:
de Rechter zelf gaat aan het recht ten onder.
O wreed geding; wie kan geheel doorgronden
de vloek der zonden.

Lezen: Lucas 23: 1-17 (Daphne)

Voor Herodes en Pilatus

¹Ze stonden allen op en leidden Hem voor aan Pilatus.
²Daar brachten ze de volgende beschuldigingen tegen Hem in: ‘We hebben vastgesteld dat deze man ons volk van het rechte pad afbrengt en de mensen ervan weerhoudt belastingen aan de keizer te betalen, en dat Hij van zichzelf zegt dat Hij de messias is, de koning.’ ³Pilatus vroeg Hem: ‘Bent U de koning van de Joden?’ Jezus antwoordde: ‘U zegt het.’ ⁴Daarop zei Pilatus tegen de hogepriesters en de samengeschoolde menigte: ‘Ik vind niets waaraan deze man schuldig is.’ ⁵Maar ze bleven hardnekkig beweren: ‘In heel Judea ruit Hij met zijn onderricht het volk op, van Galilea tot hier!’ ⁶Toen Pilatus dit hoorde, vroeg hij of Jezus uit Galilea kwam, ⁷en toen hij besepte dat Hij onder Herodes’ gezag viel, stuurde hij Hem naar Herodes, die op dat moment in Jeruzalem verbleef.

⁸Herodes was bijzonder blij toen hij Jezus zag, want hij wilde Hem al heel lang ontmoeten omdat hij veel over Hem gehoord had. Bovendien hoopte hij Hem een wonder te zien doen. ⁹Hij ondervroeg Hem uitvoerig,

maar Jezus antwoordde hem niet één keer. ¹⁰De hogepriesters en de schriftgeleerden die erbij stonden, brachten zware beschuldigingen tegen Hem in. ¹¹Hierop begonnen Herodes en zijn soldaten Jezus te honen, en ze dreven de spot met Hem door Hem een pronkgewaad om te hangen. Zo stuurde hij Hem terug naar Pilatus. ¹²Op die dag werden Herodes en Pilatus vrienden, terwijl ze altijd elkaars vijanden waren geweest.

¹³Pilatus riep de hogepriesters en de leiders en het volk bij zich ¹⁴en zei tegen hen: ‘U hebt die man voor mij gebracht als iemand die het volk van het rechte pad afbrengt, maar u weet dat ik Hem, toen ik Hem in uw bijzijn verhoorde, aan geen van de zaken waarvan u Hem beticht schuldig heb bevonden. ¹⁵En Herodes evenmin, hij heeft Hem immers naar ons teruggestuurd; Hij heeft niets gedaan waarop de doodstraf staat. ¹⁶Dus zal ik Hem vrijlaten, nadat ik Hem heb laten geselen.’ ¹⁷Hij was verplicht om op elk pesachfeest één gevangene vrij te laten.

Zingen: Gezang 177: 4

God is rechtvaardig, ja, een God der wrake;
en Hij is liefde, Hij wil zalig maken.
Zie hier de schalen die ten volle wegen
èn vloek èn zegen.

Lezen: Lucas 23: 18-25 (Ineke)

Jezus en Barabbas

¹⁸Maar ze begonnen met zijn allen luidkeels te schreeuwen: ‘Weg met Hem! Laat Barabbas vrij!’ ¹⁹Deze laatste was gevangengezet wegens een oproer dat in de stad had plaatsgevonden en wegens moord. ²⁰Pilatus praatte opnieuw op hen in omdat hij Jezus wilde vrijlaten. ²¹Maar ze schreeuwden het uit: ‘Kruisig Hem, kruisig Hem!’ ²²Voor de derde maal zei hij tegen hen: ‘Wat heeft die man dan misdaan? Ik heb niets gevonden waarvoor Hij de doodstraf verdient. Dus zal ik Hem vrijlaten, nadat ik Hem heb laten geselen.’ ²³Maar ze bleven luidkeels eisen dat Hij gekruisigd zou worden, en met hun geschreeuw wonnen ze het pleit: ²⁴Pilatus besloot hun eis in te willigen. ²⁵Hij liet de man gaan die wegens oproer en moord gevangen was gezet en om wiens vrijlating ze hadden gevraagd, en leverde Jezus over aan hun willekeur.

Zingen: Gezang 177: 5

Dit breekt mijn trots. Waar zou ik nog op bogen?
Ik lig in 't stof, maar God komt mij verhogen,
nu ik van vijand Gods en tegenstander
in vriend verander.

Lezen: Lucas 23: 26-32 (Daphne)

Jezus weggeleid

²⁶Toen Jezus werd weggeleid, hielden de soldaten een zekere Simon van Cyrene aan, die net de stad binnenkwam. Ze legden het kruis op zijn rug en lieten hem het achter Jezus aan dragen. ²⁷Een grote volksmenigte volgde Jezus, waaronder veel vrouwen die over Hem weeklaagden en zich op de borst sloegen. ²⁸Jezus keerde zich echter naar hen om en zei: ‘Dochters van Jeruzalem, huil niet om Mij. Huil liever om jezelf en je kinderen, ²⁹want weet, de tijd zal aanbreken dat men zal zeggen: “Gelukkig wie onvruchtbaar is, gelukkig de moederschoot die niet gebaard heeft en de borst die geen kind heeft gezoogd.” ³⁰Dan zullen de mensen tegen de bergen zeggen: “Val op ons neer!” en tegen de heuvels: “Bedeck ons!” ³¹Want als dit gebeurt met het jonge hout, wat zal het verdorde hout dan niet te wachten staan?’ ³²Samen met Jezus werden nog twee anderen, beiden misdadigers, weggeleid om terechtgesteld te worden.

Zingen: Gezang 177: 6

Daar G' U voor mij hebt in de dood gegeven,
hoe zou ik naar mijn eigen wil nog leven?
Zou ik aan U voor zulk een bitter lijden
mijn hart niet wijden?

Lezen: Lucas 23: 33-43 (Ineke)

De kruisiging

³³Aangekomen bij de plek die de Schedelplaats heet, kruisigden ze Hem, samen met de twee misdadigers, de een rechts van Hem, de ander links. ³⁴Jezus zei: ‘Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen.’ De soldaten verdeelden zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen. ³⁵Het volk stond toe te kijken. De leiders hoonden Hem en zeiden: ‘Anderen heeft Hij gered; laat Hij nu zichzelf redden als Hij de messias van God is, zijn uitverkorene!’ ³⁶Ook de soldaten dreven de spot met Hem, ze gingen voor Hem staan en boden Hem water met azijn aan, ³⁷terwijl ze zeiden:

‘Als Je de koning van de Joden bent, red jezelf dan!’³⁸Boven Hem was een opschrift aangebracht: ‘Dit is de koning van de Joden’.³⁹Een van de gekruisigde misdadigers zei spottend tegen Hem: ‘Jij bent toch de messias? Red jezelf dan en ons erbij!’⁴⁰Maar de ander wees hem terecht met de woorden: ‘Heb jij dan zelfs geen ontzag voor God nu je dezelfde straf ondergaat?’⁴¹Wij worden terecht gestraft: het is ons verdiende loon. Maar die man heeft niets verkeers gedaan.’⁴²En hij zei: ‘Jezus, denk aan mij wanneer U in uw koninkrijk komt.’⁴³Jezus antwoordde: ‘Ik verzeker je: nog vandaag zul je met Mij in het paradijs zijn.’

Zingen: Gezang 177: 7

Laat mij, o Heer, uw wond're wijsheid prijzen,
dwaasheid en ergernis voor wereldwijzen,
laat mij uw kruis dat sterken zwakheid noemen
als sterkte roemen.

Lezen: Lucas 23: 44-46 (Daphne)

Het sterven

⁴⁴⁻⁴⁵Rond het middaguur werd het donker in het hele land doordat de zon verduisterde. De duisternis hield drie uur aan. Toen scheurde het voorhangsel van de tempel doormidden. ⁴⁶En Jezus riep met luide stem: ‘Vader, in uw handen leg Ik mijn geest.’ Toen Hij dat gezegd had, blies Hij de laatste adem uit.

De Paaskaars wordt gedoofd; moment van stilte

Lijdensmeditatie

Zingen: Joh. de Heer 836

Op die heuvel daarginds, stond een ruwhouten kruis,
het symbool van vervloeking en schuld.
Maar dat kruis werd de mens tot het kostbaarst kleinood,
daar Gods wet aan dat hout werd vervuld.

Refrein: 'k Klem mij daarom aan Golgotha's kruis,
tot de Heer komt en met Hem het loon,
als die grote dag aanbreekt en Hij ons dat kruis
dan verwisselt voor d' eeuwigheidskroon.

O, dat ruwhouten kruis, door de wereld gesmaad,
heeft een wond're bekoring en macht.

Want Gods Zoon liet Zijn troon, Hij droeg smaadheid en hoon,
om de vreugd' die dat kruis voor ons bracht.

Refrein

Van dat ruwhouten kruis, met het bloed van Gods Zoon,
straalt een licht dat door niets wordt gedooft;
vol van schoonheid en pracht, vol van reddende kracht,
voor een ieder die in Hem gelooft.

Refrein

Help mij Heer', aan dat kruis, trouw te zijn tot de dood,
ook als hier smaad en spot is mijn loon;
want dat kruis droeg mijn straf, nam de schuld van mij af,
't werd de toegang voor mij tot Gods troon.

Refrein

Voorbede, eindigend met:

Trouwe God,
geen mens kan zo diep vallen
of hij valt in uw wijd geopende armen.

Wij danken U voor Jezus
die zijn weg tot het einde toe ging
en eenzaam stierf aan het kruis.

Hij heeft U niet opgegeven
en ons niet losgelaten.

Hij heeft een verbinding gemaakt
tussen hemel en aarde,
en ons met u verzoend.

Wij danken U voor Hem. Amen

Slotlezing: Lucas 23: 50-55 (Ineke)

De begrafenis

⁵⁰⁻⁵¹Er was ook een man die Josef heette en afkomstig was uit de Joodse stad Arimatea. Hij was een raadsheer, een goed en rechtvaardig mens, die de komst van het koninkrijk van God verwachtte en niet had ingestemd met het besluit en de handelwijze van de raad. ⁵²Hij ging naar Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus. ⁵³Nadat hij het lichaam van het kruis had gehaald, wikkelde hij het in linnen doeken en legde het in een rotsgraf dat nog nooit was gebruikt. ⁵⁴Het was de voorbereidingsdag, de sabbat was bijna aangebroken. ⁵⁵De vrouwen die met Jezus waren meegereisd uit Galilea, waren Josef gevolgd. Ze zagen het graf en zagen ook hoe Jezus' lichaam er werd neergelegd.

Let op: Wij verlaten *in stilte* de kerk, wachtend op het doorbreken van Gods licht (er is geen orgelspel)